

Yavor Miltenov. Chrysorrhoeas (Zlatostruy): An Old Church Slavonic Collection of Homilies Compiled on the Initiative of the Bulgarian Tsar Simeon. Textological and Source Study. Avalon Publishing House, Sofia, 2013, 551 p. ISBN: 9789549704310

ABSTRACT

Suffice it to mention the feat of Sts. Cyril and Methodius, the reception of their disciples to Bulgaria and their subsequent work, the so-called Golden Age, the flourishing of the literary schools at Mount Athos and Tarnovo, as well as the rise of the Serbian and the Russian literary traditions, in order to realise that greatest significance is attributed to those phenomena in the Medieval Slavic Literary Culture which had the support of the State and the Church, followed a clear-cut long-term plan, and exerted continued influence, one that has resounded over centuries.

This is precisely the case of the Old Church Slavonic Collection of John Chrysostom's Homilies known as Zlatostruy, or Chrysorrhoeas. This was one of the most valuable efforts at establishing a literary tradition and adopting Byzantine literary models in the 10th century, an initiative whose results had since been reproduced in various ways in all the literatures of Slavia Orthodoxa throughout the Middle Ages.

The reviewed monograph by Dr. Yavor Miltenov uncovers the history of the collection, describes the features of its sources, and reveals the underlying principles of translation and compilation. Through analysing the successors of the Chrysorrhoeas collection in the Slavic written culture of the Middle Ages (based on about 180 homilies found in more than 270 versions preserved in over 40 Slavic manuscripts), the author identifies the creation of translated and compiled anthologies, or 'miscellanies', as the main, and probably the most significant trend in the transition from the reproduction of Byzantine models to the shaping of the original Old Church Slavonic literature. The book is an exceedingly labour-intensive and accurate study with substantial contributions not only in the field of Slavic and Byzantine textology, but also in the area of Old Church Slavonic, literary history, archeography and source studies.

Явор Милтенов. *Златоструй: старобългарски хомилитичен свод, създаден по инициатива на българския цар Симеон. Текстологическо и извороведско изследване.* Изд. Авалон, София, 2013, 551 с. ISBN: 9789549704310

РЕЗЮМЕ

Достатъчно е да споменем делото на св. св. Кирил и Методий, приемането и дейността на техните ученици в България, т.нар. Златен век, периодите на разцвет на атонската и търновската, сръбската и руската книжовни традиции, за да установим, че днес окачествяваме като най-знакови онези явления в средновековната славянска писмена култура, които са обвързани с подкрепата на държавна или църковна власт, имат ясно изразен дългосрочен план и се характеризират с продължително въздействие, чийто резонанс се усеща с векове напред.

Точно такъв е и случаят със създаването на старобългарската колекция със слова на Йоан Златоуст, наречена Златоструй: това е една от най-значимите инициативи в сферата на книжовността и усвояването на византийските модели през X в., а резултатите от нейното осъществяване се възпроизвеждат по един или друг начин във всички литератури на Slavia orthodoxa през цялото Средновековие.

Монографията на д-р Явор Милтенев разкрива историята на сбирката, характеристиките на нейните извори, заложените в нея преводачески и съставителски принципи. Чрез анализ на наследниците на Златоструй в средновековната славянска писмена култура (въз основа на около 180 хомилии, засвидетелствани в над 270 версии, съхранили се в над 40 славянски ръкописа), авторът извежда съставянето на преводни и компилативни антологии, на „изборници”, като основна и може би най-важна линия в прехода от възпроизвеждане на византийските образци към изграждането на собствена старобългарска книжнина. Това е едно изключително трудоемко, прецизно и приносно изследване в областта на славяно-византийската текстология, но също и в полето на старобългарския книжовен език, литературната история, археографията и изворознанието.